

**MINISTER
EDUKACJI I NAUKI**

DEE - 3 - TP-0401 - 3/06

BP
SENATU
WARSZAWA
Wpłynęło dn. 7.04.06
nr. 1947 podpis

Warszawa, 2006-04-07

SEKRETARIA
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 10.04.06
nr. 2320 podpis

**Pan
Bogdan Borusewicz**

**Marszałek
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku

nawiązując do oświadczenia Pana Senatora Stanisława Koguta złożonego na 7. posiedzeniu Senatu RP w dniu 16 marca br. w sprawie stanowiska Związku Gmin Ziemi Gorlickiej dotyczącego finansowania oświaty wiejskiej przez jednostki samorządu terytorialnego - uprzejmie proszę Pana Marszałka o przyjęcie następujących informacji i wyjaśnień.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 – z późn. zm.) wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa (art. 27). Kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich gmin, powiatów i województw samorządowych ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych (art.28 ust.1 ww. ustawy).

W ustawie budżetowej na rok 2006 z dnia 17 lutego 2006r. (Dz. U. Nr 35, poz. 244) część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego została zaplanowana w wysokości 26.663.243 tys. zł. W stosunku do wysokości subwencji oświatowej określonej w ustawie budżetowej na rok 2005 (25.917.111 tys. zł) wysokość subwencji oświatowej na rok 2006 wzrosła nominalnie o 2,88 %. Natomiast w relacji do przewidywanego wykonania w 2005r. (26.097.496 tys. zł) – bowiem subwencja oświatowa na rok 2005 została zwiększona o kwotę 180.385 tys. zł – wzrosła nominalnie o 2,17%.

Ponadto w art. 49 ustawy budżetowej na rok 2006 upoważniono ministra właściwego do spraw finansów do utworzenia rezerwy celowej z wydatków zablokowanych na podstawie art. 154 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z przeznaczeniem w pierwszej kolejności na zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej do kwoty 300.000 tys. zł.

Stosownie do postanowień art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2006 oraz art. 28 i 72 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966, z późn. zm.) w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006 uwzględniono wzrost – w stosunku do roku bazowego (2005) – nakładów na finansowanie wydatków bieżących szkół i placówek oświatowych finansowanych (dotowanych) z budżetów JST z tytułu:

- a) planowanej średniorocznej waloryzacji wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej o 1,5%,
- b) uzyskania przez nauczycieli kolejnych stopni awansu zawodowego,
- c) zwiększenia liczby godzin zajęć dydaktycznych w związku z wdrożeniem od 1 września 2002 r. ramowych planów nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych (skutki przechodzące),
- d) skutków przechodzących wdrożonej od 1 września 2005 r. czwartej godziny WF dla uczniów klas gimnazjalnych,
- e) kontynuowania kształcenia w funkcjonujących od 1 września 2004 r. uzupełniających liceach ogólnokształcących dla młodzieży,
- f) skutków przechodzących kontynuacji kształcenia w funkcjonującym od 1 września 2005 r. nowym typie szkoły policealnej dla absolwentów liceum profilowanego,
- g) wzrostu wydatków pozapłacowych wynikającego z planowanego na 2006 r. średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Podział ostatecznych kwot części oświatowej subwencji ogólnej na 2006 r. pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego dokonany został na podstawie:

- określonej w ustawie budżetowej na rok 2006 z dnia 17 lutego 2006 r. ostatecznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej,
- rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2006 (Dz. U. Nr 266, poz. 2231),
- danych statystycznych GUS na rok szkolny 2005/2006 (z uwzględnieniem rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2005 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2006 – Dz. U. Nr 178, poz. 1482 - z późn. zm.),
- danych dotyczących liczby nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego wykazanych w sprawozdaniach EN-3 według stanu na dzień 10 września 2005 r.,
- danych rzeczowych zweryfikowanych przez organy prowadzące/dotujące szkoły i placówki oświatowe.

Zgodnie z art. 28 ust.6 ww. ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, algorytm podziału subwencji oświatowej uzależnia wysokość przyznawanych środków od skali i struktury realizowanych zadań, mierzonych liczbą uczniów i wychowanków, z uwzględnieniem stopni awansu zawodowego nauczycieli. Konstrukcja algorytmu opiera się na kluczowym i podstawowym założeniu, iż środki subwencyjne dzielone są wg kryteriów jednolitych i powszechnych, a zatem identycznych dla wszystkich JST. Zatem sugerowane w stanowisku Związku Gmin Ziemi Gorlickiej odejście w algorytmie od głównego wskaźnika jakim jest liczba uczniów jest niemożliwe.

Z dokonanej analizy ostatecznych kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006 wynika, że subwencja dla gmin ogółem wzrosła - w stosunku do roku 2005 - średnio w kraju o 3,04%. Natomiast dla gmin wiejskich ogółem ostateczne kwoty subwencji oświatowej na rok 2006 są wyższe w porównaniu z rokiem ubiegłym o 3,35%.

Jednocześnie pragnę Pana Marszałka poinformować, że we wszystkich typach jednostek samorządu terytorialnego nastąpiło zmniejszenie w stosunku do roku 2005 liczby uczniów, które przynajmniej częściowo powinno przełożyć się na spadek nakładów finansowych ponoszonych na działalność oświatową. Do wyliczenia kwot subwencji oświatowej na rok 2006 przyjęto 6.518 tys. uczniów. W porównaniu do roku szkolnego 2004/2005 liczba uczniów zmniejszyła się w kraju o ponad 254 tysięcy, tj. o 3,76%.

Uprzejmie informuję Pana Marszałka, że w bieżącym roku ostateczne kwoty części oświatowej subwencji ogólnej dla JST będą mogły być zwiększone ze środków 0,6% rezerwy tej części subwencji ogólnej oraz ewentualnych środków rezerwy celowej utworzonej na podstawie art. 49 ustawy budżetowej na rok 2006. Podział środków finansowych z 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej dokonywany będzie wyłącznie w oparciu o kryteria jej rozdysponowania, które zostały przyjęte przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego na posiedzeniu w dniu 9 lutego br. O kryteriach podziału ww. rezerwy w tym również o wymaganych dokumentach oraz możliwych terminach składania wniosków, MEiN poinformowało wszystkie jednostki samorządu terytorialnego pismem z dnia 13 marca br. Nr DEE-3-339/22/06. Ponadto kryteria te zostały zamieszczone na stronie internetowej resortu edukacji i nauki (www.mein.gov.pl).

W ramach ww. kryteriów podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej przewiduje się dofinansowanie kosztów związanych z odprawami dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 Karty Nauczyciela. Dofinansowanie będzie przysługiwało JST, które zobowiązane są do wypłacenia odpraw nauczycielom zwalnianym w wyniku całkowitej likwidacji szkoły (placówki), częściowej likwidacji szkoły (placówki) albo w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnienie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć.

W ww. rozporządzeniu MEiN na podstawie, którego dokonano naliczenia ostatecznych kwot subwencji oświatowej na 2006r. uwzględnia się specyfikę szkół wiejskich i położonych w miastach do 5 tys. mieszkańców poprzez zastosowanie następujących parametrów:

- wagi $P_1 = 0,38$ dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów dla dzieci i młodzieży zlokalizowanych na terenach wiejskich lub w miastach do 5.000 mieszkańców;
- dodatkowej wagi $R = 0,12$ - w ramach wskaźnika D_i - dla uczniów szkół zlokalizowanych na terenach wiejskich lub w miastach do 5.000 mieszkańców.

Wyższe jednostkowe koszty kształcenia ucznia w szkołach położonych na terenach wiejskich i w miastach do 5 tys. mieszkańców spowodowane przede wszystkim niższą średnią liczebnością uczniów na oddział w porównaniu do szkół miejskich oraz koniecznością wypłaty dodatków socjalnych (wiejskiego i mieszkaniowego) dla nauczycieli szkół wiejskich oraz położonych w małych miastach.

Ponadto należy zauważyć, że w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2006 podwyższono m.in. wagę P₁₀ dla uczniów oddziałów i szkół dla mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, a także dla uczniów pochodzenia romskiego, dla których szkoła podejmuje dodatkowe zadania edukacyjne z „1,00” do „1,50”.

Uprzejmie informuję Pana Marszałka, że powrót w algorytmie podziału subwencji do wskaźnika dla tzw. „biednych gmin” nie jest możliwy. W roku 2005 zrezygnowano ze stosowania w algorytmie podziału subwencji wskaźnika (wagi) zależnego od dochodów gmin, w których dochód na 1 mieszkańca stanowił nie więcej niż 92% średniego dochodu na mieszkańca w kraju. Likwidacja tej wagi nastąpiła na wniosek strony samorządowej Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu KWRiST. Uznano bowiem, że poziom dochodu na 1 mieszkańca znajduje już swoje odzwierciedlenie w mechanizmie kalkulacji kwot części wyrównawczej subwencji ogólnej dla JST i nie powinien być on uwzględniany również przy kalkulowaniu części oświatowej subwencji ogólnej. Należy zauważyć, że w celu złagodzenia samorządom skutków finansowych likwidacji w algorytmie podziału subwencji oświatowej wagi wyrównującej dochody, proces zmian został rozłożony na okres dwóch lat. W roku 2004 nastąpiło obniżenie wartości wspomnianej wagi w stosunku do poziomu obowiązującego w roku 2003, natomiast w roku 2005 już całkowicie odstąpiono od jej stosowania w algorytmie.

Należy zauważyć, że kwoty subwencji oświatowej nie można wprost odnosić do zadań oświatowych nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) środki niezbędne na realizację zadań oświatowych zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. W myśl art. 167 ust. 2 Konstytucji RP dochodami jednostek samorządu są dochody własne, subwencje ogólne (w tym oświatowa) i dotacje celowe z budżetu państwa. Oznacza to, iż część oświatowa subwencji ogólnej jest jedynie jednym ze źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Zadania oświatowe finansowane są również poprzez zdecentralizowanie udziału w podatkach. Regulacje w tej materii dokonywane są w oparciu o określenie udziału samorządów w podatkach czy przekazywanych subwencjach. Kształtowanie wysokości subwencji oświatowej dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, musi zatem uwzględniać obiektywne wskaźniki, umożliwiające dokonanie podziału środków części oświatowej subwencji według kryteriów jednolitych i powszechnych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego.

W obecnie obowiązującym systemie prawnym nie ma przepisu, z którego wynikałoby, iż budżet państwa gwarantuje w ramach części oświatowej subwencji ogólnej środki na pokrycie wszystkich wydatków na realizację zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego. Wręcz przeciwnie, zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy o systemie oświaty środki niezbędne na realizację zadań oświatowych, o których mowa w ust. 2 tej ustawy, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodnie z powyższym fakt dopłacania przez niektóre jednostki samorządu terytorialnego do subwencji oświatowej nie jest wystarczającym argumentem uzasadniającym potrzebę zmiany zasad ustalania wysokości i podziału części oświatowej subwencji ogólnej.

Natomiast odnosząc się do postulatów Związku Gmin Ziemi Gorlickiej dotyczących ustawy Karta Nauczyciela należy zauważyć, że przepisy tej ustawy regulują status zawodowy ponad 600 tys. nauczycieli, stanowiących najliczniejszą grupę pracowniczą w sektorze finansów publicznych Rzeczypospolitej Polskiej. Wbrew potocznym opiniom, po zmianach zrealizowanych w ostatnich latach, obowiązujące przepisy ustawy nie odbiegają istotnie od pragmatyk pracowniczych innych grup zawodowych sektora publicznego realizujących kluczowe zadania publiczne. Ustawa przede wszystkim obecnie odzwierciedla odrębny charakter realizacji zadań i obowiązków pracowników pedagogicznych, których zakresy zadań nie mogą być opisane w trybie przepisów powszechnych prawa pracy.

Często cechą charakterystyczną formułowanych definitywnych poglądów w stosunku do całej ustawy jest powoływanie się na przepisy bez znaczenia systemowego czy finansowego. Tymczasem obszar regulacyjny ustawy jest daleko i nieporównywalnie szerszy. Z pewnością przepisami systemowymi ustawy - Karta Nauczyciela nie jest prawo do działki ziemi (przepis nie ingeruje w mienie jednostek samorządu terytorialnego) czy odpis na pomoc zdrowotną (o wysokości odpisu decydują wyłącznie rady jednostek samorządu terytorialnego). Również wątpliwości niesie zarzut dotyczący urlopu dla poratowania zdrowia. Fakt nadmiernego wykorzystywania uprawnień w tej sprawie nie ma bowiem bezpośredniego związku z ustawą Karta Nauczyciela. Dotyczy raczej rozstrzygnięć służby zdrowia decydującej samodzielnie o potrzebie powstrzymania się nauczyciela od pracy. Oczywiście, można rozważać w tym zakresie przeniesienie obowiązku finansowania tego świadczenia ze środków z ubezpieczeń społecznych, jednak bezpośrednim skutkiem takiego działania musiałoby być uprzednio podniesienie składki zdrowotnej, a zatem w konsekwencji zwiększenie kosztów pracy (pochodne od wynagrodzeń). Z uwagi na powszechny charakter składek możliwe, że skutki wypłat byłyby wyższe niż środki wydatkowane obecnie. Znacznie korzystniejsze efekty mogłyby przynieść wzmocnienie zasad i procedur związanych z orzekaniem o potrzebie urlopu i takie działania będą rozważone.

Należy tu podkreślić, iż niezależnie od powyższego wszelkie uwagi dotyczące ustawy Karta Nauczyciela są odnotowywane oraz analizowane przy okazji rozpoczynania prac nad treścią ustawy. Zmiany te jednak nie mogą się dokonywać permanentnie, dotyczą bowiem sfery chronionej szczególnie, czyli sfery stosunków pracy.

Zgodne z art. 30 ust. 6 ustawy – Karta Nauczyciela organ prowadzący szkołę, będący jednostką samorządu terytorialnego, uwzględniając przewidywaną strukturę zatrudnienia, określa corocznie dla nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego, w drodze regulaminu:

- wysokość stawek dodatków: motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków,
- szczegółowy sposób obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe oraz za godziny doraźnych zastępstw,

– wysokość i warunki wypłacania nagród i innych świadczeń, o ile nie zostały one określone w Karcie Nauczyciela lub odrębnych przepisach, w taki sposób, aby osiągnąć wysokości co najmniej średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 i 4 Karty Nauczyciela.

Literalnie wskazana zasada corocznego obowiązywania regulaminów wynagradzania została sformułowana ustawą z dnia 15 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 179, poz. 1845). Działanie to nie oznaczało nakładania na jednostki samorządu terytorialnego nowych obowiązków, albowiem regulamin przed zmianą ustawy nie był regulaminem wydawanym na czas nieokreślony. Działanie takie odzwierciedlało jedynie konieczność przeciwdziałania odstępowaniu od corocznej analizy i w efekcie współdecydowaniu o płacach nauczycielskich, podobnie jak to się ma w kwestiach płac samorządowych.

Jeżeli podstawą do kształtowania średnich wynagrodzeń nauczycielskich jest waloryzowana średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej kwota bazowa, określana dla pracowników państwowej sfery budżetowej i ogłaszana corocznie w ustawie budżetowej to w pełni jest uprawnionym poglądem – o zaistnieniu obiektywnej konieczności, o której mowa w piśmie Związku Gmin Ziemi Gorlickiej.

Tymczasem jak wynika z przeprowadzonego w 2004 r. monitoringu, w części jednostek samorządu terytorialnego regulaminy wynagradzania nie były nowelizowane od 2000 r., tj. od momentu wdrożenia nowego systemu wynagradzania nauczycieli. Mogło to oznaczać, że w tych samorządach nie zostały osiągnięte średnie wynagrodzenia, mimo, iż w latach 2000-2002 wdrażano reformę systemu wynagradzania, w efekcie której wskaźniki średnich wynagrodzeń nauczycielskich wzrastały na poziomie nieporównywalnie wyższym niż w innych działach sektora finansów publicznych. Równocześnie w tym samym okresie corocznie zwiększała się przestrzeń finansowa na dodatki będące w gestii jednostek samorządu terytorialnego. Nienowelizowanie regulaminów wynagradzania powodowało w części samorządów na przestrzeni 3 lat zaniżenie wypłacanych wynagrodzeń i w efekcie możliwość odstępowania od realizacji przepisów ustawy w tym zakresie.

Należy podkreślić, iż wprowadzenie zasady „coroczności” w zakresie aktów prawnych regulujących płace nauczycielskie w JST jest dostosowaniem tych przepisów do regulacji dotyczących corocznego kształtowania budżetów samorządowych, w których znaczną część zajmują wydatki na płace nauczycielskie. Ponadto, określenie tej zasady umożliwiło administracji rządowej wykonywanie kontroli ze strony państwa aktów prawa miejscowego, dokonywanej poprzez stwierdzanie zgodności aktów prawa miejscowego z przepisami ustaw przez wojewodę i regionalną izbę obrachunkową oraz kontroli społecznej (opinia związków zawodowych). Nienowelizowane regulaminy wynagradzania takiej kontroli nie podlegały. Praktyka wskazała na racjonalność takiego działania. Już w roku 2005 w wielu przypadkach kontrola sprawowana przez wojewodów wykazała szereg wadliwych rozwiązań prawnych stosowanych w regulaminach, w tym tak istotnych jak nieuprawnione wypłacanie ze środków publicznych dodatków, nieprzewidzianych przepisami ustaw i rozporządzeń.

Uprzejmie informuję Pana Marszałka, że prowadzenie przedszkoli stało się zadaniem obowiązkowym gmin z dniem 1 stycznia 1992 r. Skutki finansowe przejścia przedszkoli do prowadzenia przez gminy zostały ujęte w ich dochodach własnych uzyskiwanych m. in. z udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych (PIT i CIT), uzupełnianych subwencją wyrównawczą. Gmina miała obowiązek zapewnienia dziecku 6-cio letniemu rocznego przygotowania przedszkolnego, do którego miało prawo każde dziecko w tym wieku.

Zmiana przepisów ustawy o systemie oświaty w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 137, poz. 1304) nie spowodowała zwiększenia zadań w odniesieniu do samorządu, gdyż nadal - tak jak poprzednio - ciąży na nim ten sam obowiązek zapewnienia realizacji rocznego przygotowania przedszkolnego dzieciom w wieku 6 lat. Natomiast w sposób zasadniczy zmieniła się sytuacja dziecka (jego rodziców czy też opiekunów), gdyż uprawnienie zostało zamienione na obowiązek.

Natomiast podjęte zostały w Ministerstwie Edukacji i Nauki prace legislacyjne przygotowujące do:

- obniżenia wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego do 6-lat, który wstępnie planowany jest na rok szkolny 2008/2009,
- przejścia finansowania edukacji dzieci sześciolatków, które będą uczniami klas pierwszych, przez budżet państwa, w ramach subwencji oświatowej,
- wprowadzenia obowiązkowego przygotowania przedszkolnego dla dzieci 5-letnich.

Objęcie obowiązkiem szkolnym dzieci 6-letnich spowoduje, że do przedszkoli zamiast czterech (3, 4, 5, 6 - latki) uczęszczać będą tylko trzy roczniki (3, 4, 5 - latki).

Ponadto najbliższe lata będą okresem dużego niżu demograficznego, co zapewne zminimalizuje koszty włączenia do systemu edukacji szkolnej dzieci 6-letnich oraz objęcia rocznym przygotowaniem przedszkolnym dzieci 5 - letnich.

Przy wykorzystaniu funduszy unijnych (Europejskiego Funduszu Społecznego) zapoczątkowane zostały prace nad stworzeniem i upowszechnieniem alternatywnych form wychowania przedszkolnego dla dzieci 3-5 letnich, dostosowanych do zróżnicowanych warunków życia poszczególnych społeczności lokalnych.

Natomiast odnośnie realizowania przez gminy zadań w zakresie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz.593 z późn. zm.) udzielanie świadczeń o charakterze socjalnym stanowi zadanie własne gminy, na realizację którego gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa (art. 18 ust. 2).

W roku 2005 system świadczeń o charakterze socjalnym został poszerzony o świadczenia pomocy materialnej dla uczniów, które są elementem Narodowego Programu Stypendialnego, realizowanego na podstawie ustawy o systemie oświaty.

W roku ubiegłym na świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów przeznaczono kwotę w wysokości 345.980 tys. zł. Kwota przyznanej dotacji celowej dla każdej z gmin jest wyliczana zgodnie z algorytmem zamieszczonym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 22 lutego 2005 r. w sprawie

terminów przekazywania dotacji celowej gminom na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym oraz sposobu ustalania wysokości tej dotacji (Dz. U. Nr 36, poz. 319). W bieżącym roku na realizację Narodowego Programu Stypendialnego w rezerwie celowej budżetu państwa nr 45 zarezerwowano środki w wysokości 550.000 tys. zł. Z rezerwy tej w lutym br. na realizację pomocy materialnej uruchomiono pierwszą transzę środków, w wysokości 57.664 tys. zł, jako zaliczkę na wypłatę stypendiów dla uczniów w styczniu i lutym. W chwili obecnej trwają końcowe prace nad uruchomieniem środków w wysokości 287.336 tys. zł, które stanowią uzupełnienie środków przewidzianych na zapewnienie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów w roku 2006.

Pragnę również poinformować, że dotacja ze środków budżetu państwa nie może zostać przeznaczona na obsługę realizacji zadań własnych gminy (np.: na korespondencję, papier, art. biurowe). Ministerstwo Edukacji i Nauki przeznacza środki na zapewnienie pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym, zaś zadaniem gminy jest pokrycie kosztów realizacji programu. Zgodnie z powyższym koszty obsługi wypłat stypendiów szkolnych (art. biurowe, płace itp.) nie będą refundowane z budżetu państwa.

Gminy mogą uzupełnić już istniejący system stypendialny środkami własnymi lub też opracować własne programy pomocy uczniom z wykorzystaniem środków własnych we współpracy z organizacjami pożytku publicznego lub wolontariatu. Przepisy ustawy nie zobowiązują gmin do przeznaczenia na ten cel środków własnych, natomiast ustawa nakłada na gminę obowiązek przygotowania gminnego regulaminu udzielania pomocy materialnej uczniom.

Obecnie w Ministerstwie Edukacji i Nauki podjęto prace nad korektą systemu stypendialnego oraz nad projektami programów rządowych służących wzbogaceniu oferty pomocy stypendialnej dla uczniów. Przewidywana jest zmiana zapisów ustawy o systemie oświaty w celu lepszego dostosowania systemu stypendialnego do potrzeb uczniów i możliwości jednostek samorządu terytorialnego. W nowelizacji zostaną wykorzystane uwagi i propozycje zgłaszane przez realizatorów i beneficjentów systemu stypendialnego.

Ponadto Ministerstwo Edukacji i Nauki przewiduje wdrożenie programów rządowych, mających na celu rozwiązywanie określonych, zdiagnozowanych problemów z obszaru pomocy stypendialnej.

Z wyrazami szacunku

W/Z MINISTRA
SEKRETARZ STANU

Jarostaw Zieliński